

Då inlandsisen drog bort för ungefär 10 000-15 000 år sedan, lämnade den efter sig massor av små och stora stenar. Stenarna samlades på vissa ställen i stora mängder. När landet senare steg ur havet blev stenarna synliga och de slipades av vågorna. Idag kan man se ansamlingarna som stenstränder. Stenstränderna är mångformiga och de erbjuder livsrum åt växter och djur.

Den ståtliga strandkvannen är en flockblomstrig växt som trivs på stenstränderna. Den kan bli närmare en och en halv meter hög. Växten lever många år eftersom den kan lagra näring i sin stora rot. Men en dag dör också den och strandkvannen torkar ut. Växten måste sedan lita på att fröna bildar nya plantor. Men strandkvannen är rätt ihärdig och tål det mesta, såsom de flesta andra växter som trivs på stranden. De måste motstå köld, torka och saltvatten. Trots det klarar de flesta sig och kan leva vidare från år till år.

Huggormen trivs bland stenarna. Den är hela tiden på sin vakt och kan förlama en fågel med sina två gifttänder. Tångmärlan är ett kräftdjur som trivs i vattnet. Och fisktärnan fångar spiggar hela dagen. Fiskgjusen i sin tur har väldigt bra syn och ser fiskar från hög höjd.

I filmen Den blommande stranden bekantar vi oss med alla de här växterna och djuren, som lever på en vacker stenstrand intill Östersjön. Stenstranden är spännande, man hittar både kryp uppe på stranden och i vattnet.

Det är viktigt att vi värnar om våra stränder och att vi inte smutsar ner Östersjön. Övergödningen kan ställa till med bekymmer och göra att mångfalden rubbas. Många stenstränder växer igen, eftersom vassen tar överhanden. Fortfarande finns ändå många stenstränder i naturligt tillstånd. Och det är väldigt roligt att göra en upptäcktsfärd till stranden. Men akta dej för huggormen!

1	C
2	A
3	B
4	C
5	A
6	B
7	A
8	A
9	B
10	A,B,C

1	C
2	A
3	B
4	C
5	A
6	B
7	A
8	A
9	B
10	A,B,C

SVAR TILL DE LÄTTA OCH MEDELSVÅRA FRÅGORNA

1. c) väldigt många
2. a) dyka
3. b) med gift från tänderna
4. c) köld, hetta och stormar
5. a) gnider bakbenet mot vingen
6. b) på sommaren
7. a) den har väldigt bra syn
8. a) med frön
9. b) flyttar till ett varmare land
- 10) ALLA alternativ riktiga: a) hem för många växter och djur b) vackra c) en känslig del av skärgården

RIKTGIVANDE SVAR TILL DE SVÅRA FRÅGORNA

1. Det finns massor av stenar av olika storlek.
2. T.ex. vind, sol, torka, saltvatten, högvatten, is, andra växter, betande djur.
3. Vissa växter har anpassat sig till ett liv på stranden och de klarar påfrestningar t.ex. strandastern, rörfen, strandkrypa, gåsört, strandkvanne, saltarv. För dessa är stranden en bra växtplats, många andra "landväxter" trivs däremot inte på stranden. Så strandväxterna behöver inte tävla om utrymmet med "landväxterna". Stranden är också en bra plats för djur, som lever bara där.
4. Många stenstränder bildades under istidens slut dvs. för ca 10000-15000 år sedan. Isen lösgjorde stenmaterial från berggrunden. Stenarna samlades på särskilda platser intill åsarna. Och havet slipade stenarna.
5. Inte bygga på dem, inte muddra, hindra att det sker oljeolyckor, freda stränderna, att tillåta betesdjur till en del är bra för alla växter och djur på stränderna då det ökar mångfalden.